

Nolako Errusia da Vladimir Putinek buruan darabilena?

Putin anti-modernoa da, kontserbadorea eta inperialista. Mendebaldea eta nabarmenago Europa gainbehera datozela sinetsirik, eredu politiko eta sozialtzat “bide errusiarra” aldarrikatzen du. Hori dio Michel Eltchaninoff filosofo frantsesak, politikariaren erreferentzia teorikoak azterturik *Dans la tête de Vladimir Poutine* liburuan.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

HAINBAT LIBURU ARRAKASTATSU plazaratua du Michel Eltchaninoffek, tartean telezaborra analizatzen zuen “*L'Experience extreme*” polemikoa. *Philosophie Magazine* hilabetekariaren zuzendariorde da. Fenomenologia eta pentsamendu errusiarrean berezitua, *Dans la tête de Vladimir Poutine* argitaratu du, bere ustez Errusiako liderrak darabiltzan ideien deskribapena. Gizarte zientziatoko liburuez informazio eta elkarrizketa aberatsak eskaintzen dituen *La Vie des Idées* gunean elkarrizketatu dute. Hona han esanen pasarte hautatuak.

Sobietar aroaren oinordekoa da Putin, bere lehenengo berrogei urteak Sobietar Batasunan bizi izan ditu. Ondo erantsi zaizkio orduko balioak, abertzaletasuna, militarismoa, potentzia handiaren konplexua. Lan egin du bere ustez nazioaren elitea biltzen zuen KGBn, 1991n FSB bihurtua. Aldiz, badirudi ez duela inoiz sinetsi Estatu ekonomia-aren eredu komunistan edo klase-rik gabeko gizartean. Ondorioz, 1999an agintera iritsi denetik sobietartasuna ezarri nahi izan du berriro. Hala ere, berak aitortu du asmoa duela uztartzeko tsarismoaren eta komunismoaren herentziak.

2000tik 2004rako aginte aldian profil liberal bat eskaini zuen Putinek. Mendebaldeko sistemen estan-

darretara biltzen da, eta aldarrikatzen du Errusian egonkortasuna eta hazkundera berreskuratzea, mundu mailako prestigioarekin batera.

Baina 2004tik aurrera Beslango triskantzak ebaki zion modernizazioaren aldeko hizkera. Kaukaso aldean Beslan herriko eskolan militante txetxeniarrek ikasle, irakasle eta gurasoak bahiturik, Errusiar Armadaren indar bereziek egindako eraso kaotikoan 346 pertsona gertatu ziren hilik. Biharamunetik Putinek diskurtso politikoa arras aldatu zuen.

Hamabost egunen buruan jakinarazi zuen eskualdeetako buruzagiak Moskutik izendatuko zirela, bertako jendeek hautatzeko orde. Eta Moskuko patriarka ortodoxoaren gana jo zuen Putinek, Errusia Elizaren laguntzarekin askatzeko *jende basatien* hatzaparretatik. Georgiatik (2003) Ukrainara (2004) Sobiet Batasun ohian ugaritu ziren *koloretako* iraultzak haserre hartuko zituen, zer esanik ez Baltiko itsas bazterreko herrialdeak OTANen eta Europar Batasunan sartzea.

Gertakizun hauekin jabetu da Putin Mendebaldeko potentzien etsaigoari egin beharko diola aurre. Dimitri Medvedev 2008tik 2012a arteko agintaldiaren ondotik, berriro lehendakaritza jarrita areago nabarmenduko ditu Vladimir Puti-

RIA Novosti agentziarentzako Alexey Rikolskyk egindako argazkiak Vladimir Putin erakusten du 2014an iristen Neguko Olinpiar Jokoak burutu behar ziren Sotxira. Aurrean dauka, berari begira, Vladimir Yakunin Estatuaren trenbide konpainia nagusiaren lehen-dakaria eta Putinen hurbileneko laguntzailea, Eltchaninoffen aburuz. Yakuninek Mendebaldearen kontrako mintzo bortitza erabiltzeaz gain, urtero joaten da Jerusalemara erromes eta Errusian santuen erlikien *tournee*ak antolatzen ditu: Errusiaren berpizkunde erlijiozko eta moralaren abangoardia izan nahi du Yakuninek. Eragin handia omen daukate Putinen aita konfessore den Tikhone Chevkounov apezak eta Nikita Mikhalkov zinegi-leak. Denek ere berenganatzen dituzte atzerrian hil zen Ivan Ilyne filosofo ultraeskuindar eta antikomunistaren ideiak, zeinaren testuak gero eta sarriago agertzen omen diren ikasleek eskoletan egin beharreko lanetan.

Eurasia, “lehorreko inperioa”

Vladimir Putinen erreferentzia ideologikoetan hiru nabarmendu ditu Eltchaninoffek. 2005etik hona sarritan aipatu du Ivan Ilyne (1883-1954) filosofo errusiar atzerriratu, antikomunista eta antidemokrata, Franco eta Salazarren mireslea. Kontserbazionismoa oinarritzeko formulak hartzen ditu Nicolas Berdiaev (1874-1948) eta Constantin Leontieven (1831-1891) idatzietatik. Eta teoria eurasiarra sustengatzen du Lev Goumilev (1912-1992), ideologo sobietarraren ginean.

Errusia Handiaren historian konpondu beharreko gai nagusi bat beti izan delarik –Eltchaninoffen ahotik ari gara– nola uztartu herrialdearen batasuna bere baitan dituen nazio eta kultura hain ezberdinen arteko elkarbizitzarekin, maila praktikokoan Putinek burdinazko ukabila erabili du, Txetxenian hasita. Bortizkeriarik odoltsuenaz *baketu* zuen

Txetxenia, han agintzen ipiniz gaur jaun eta jabe dirauen Kadirov. Txetxenian hasita Kaukaso osoan gero, bukatu ziren autonomia eta gainerako ameskeria lokalak, horren orde ezarriz *aginte bertikal* deitu zaiona.

Maila teorikoan, ordea, tartekatzen ditu batean Errusiaren izate kristau ortodoxoa eta hurrengoan nazioaren etnia anitzeko eta kredo ezberdineko izaeraren apologia, harro aldarrikatuz Errusiak 15 milioi musulman daukela bere eremuan. *Eurasismoa* deitu denaren teorikoak ahalegintzen dira erakusten Europa eta Asia artean hirugarren kontinente bat dagoela, Eurasia, koherentzia bat omen daukana klima, landaredi, hizkuntza eta paisai aldetik, horietan elkarrekin bizi

baitira eslaviar ortodoxoak, turkofono musulmanak eta baita budistak ere.

2013ko hitzaldi batean Putinek esan zuen Errusiak biltzen duela *leborreko inperioa*, gai den aurre egiteko *itsasoko inperioa* dena Euroatlantidari. Errusiaren alderantziz, Europar Batasunak porrot egin du: ez da gai ez bere herritar guztien ongizatea bermatzeko, ez nazioartean bere burua indarrez azaltzeko.

Europa zabalik egonik klase guztietako etorkinei, ez du asmatu islamismoaren pozoia aurre egiten. Herritarrei dagokienez, europarrak bururik gabeko kontsumista bilakatu dira, azalekoak, abertzaletasun eta ideia handi guztiekiko zentzu oro galdu dute.

Erlatibismo horren kontra, kulturazko gainbeheraren, politikoki politaren, amnesiaren, masokismo demokratikoaren eta minoriekiko ahuleziaren aurrean, Putinek sustatzen du hezkuntza morala oinarritua kristautasunaren balioetan, kultura klasiko eta liburutarrean, abertzaletasunean, militarismoan eta hierarkiarekiko errespetuan. *Konplexutasun loraberrituaren* teorikoa den Constantin Leontievi jarraiki, Putinek uste du Europa gain behera datorren bezala Errusia bere historiaren gorako fasean dagoela.

2011ko protesta handien ondoren hartu duarik berriro agintea, Putinek bi ardatzetan oinarritu du herritarrak bereganatzeko diskurtsoa: ama Errusiaren handitasuna eta etsai erasokorrez inguratuta gotorturik bizitzearen kontzientzia.

Krimea bereganatzeko hitzaldian esan zuenez, 2014ko martxoan, XVIII. mendetik ari dira Mendebaldeko potentziak Errusia hesitu nahian. “Baina denak du bere muga. Eta Ukrainari dagokionez, mendebalderrek marra horia pasa egin dute. Baldar, axolagabe eta modu ez profesionalean jokatu dute”.

“Errusiarren gehiengo izugarriak –amaitu du Eltchaninoffek– Putinen hitz anti-mendebaldetar eta espansionistak ontzat ematen ditu antza. Baina egoera ez egonkorretan iritzi publikoa aldakorra izan ohi da. (...) Ikusi beharko da Putinen hitzek noiz arte liluratuko dituzten errusiarak. 2015 gogor bat nozituko dute petrolioaren merkatzeak eta, neurri txikiagoan, Mendebaldeko zigor ekonomikoek eka-rritako krisiagatik”. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira